

Postbus 47 | 6700 AA Wageningen

Ministerie van Economische Zaken
Directie Agro en Natuurkennis (ANK)
t.a.v. de Directeur de heer ir. M.A.A.M. Berkelmans
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Geachte heer Berkelmans,

Op uw verzoek heeft de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) een wetenschappelijk onderbouwd advies opgesteld over de borging van de KringloopWijzer, als instrument voor de berekening van de stikstof- en fosfaatproductie in mest en het mestoverschot op melkveebedrijven, voor beleidsdoeleinden. Onder borging wordt verstaan '*de controleerbaarheid van invoergegevens*'. De borging van de invoergegevens moet zorgen dat er vertrouwen is in uitkomsten van de Kringloopwijzer.

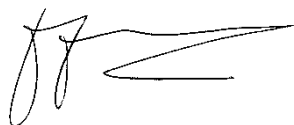
Met genoegen bied ik u hierbij het advies aan (zie bijlage). De CDM concludeert dat:

- Een deel van de benodigde invoergegevens van de Kringloopwijzer geborgd is en een deel niet geborgd is. In de beoordeelde rapporten wordt gesteld dat 95% van de invoergegevens is geborgd, maar de onderbouwing van dit percentage ontbreekt.
- De invoergegevens aankoop ruwvoer en bijproducten, verkoop ruwvoer, percentage klaver in grasland, beweidingsuren en aankoop strooisel zijn niet goed geborgd. De twee eerstgenoemde, niet-geborgde invoergegevens zijn relevant voor circa 40-60% van de melkveebedrijven en kunnen een relatief groot effect hebben op de berekende mestproductie van een bedrijf. Vooral voor deze bedrijven is de KringloopWijzer nu onvoldoende geborgd bij gebruik als instrument voor verantwoording ten aanzien van de mestproductie en het mestoverschot van een melkveebedrijf.

De CDM beveelt aan om de borging van relevante invoergegevens te verbeteren, bij gebruik van de KringloopWijzer voor beleidsdoeleinden.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Prof.dr. Oene Oenema

cc. drs. R.P. van Brouwershaven, Directeur Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit
dr. ir. M.H. Meijer, ministerie van EZ, directie PAV
dr.ir. G.L. Velthof (secretaris CDM)

WOT Natuur & Milieu

DATUM
9 januari 2017

ONDERWERP
CDM-advies Borging
KringloopWijzer

ONS KENMERK
1701344/WOTN&M/JE

POSTADRES
Postbus 47
6700 AA Wageningen

BEZOEKADRES
Wageningen Campus
Gebouw 101 / Bodenummer
554
Droevendaalsesteeg 3
6708 PB Wageningen

INTERNET
www.wur.nl/wotnatuurenmilieu

KVK NUMMER
09098104

CONTACTPERSOON
J.W. Eimers

TELEFOON
0317-485471

E-MAIL
jolanda.eimers@wur.nl

Advies CDM 'Borging KringloopWijzer'

Samenvatting

Het ministerie van Economische Zaken heeft de Commissie Deskundigen Meststoffenwet (CDM) advies gevraagd over de borging van de KringloopWijzer, bij gebruik als instrument voor verantwoording ten aanzien van de mestproductie en het mestoverschot van een melkveebedrijf. De CDM heeft daartoe de rapporten "KringloopWijzer, goed geborgd!?" en "Quick-scan naar de invloed van moeilijk controleerbare invoergegevens van de KringloopWijzer" beoordeeld en de vijf door het ministerie van EZ gestelde vragen beantwoord.

Onder borging wordt hier verstaan '*de controlebaarheid van invoergegevens*'. De borging van de invoergegevens moet zorgen dat er vertrouwen is in uitkomsten van de Kringloopwijzer. De CDM concludeert dat:

- De beoordeelde rapporten een volledig overzicht geven van de benodigde invoergegevens van de KringloopWijzer. De analyses en beoordeling van de controlebaarheid van de invoergegevens door de auteurs van de rapporten zijn vooral gedaan vanuit het perspectief van de melkveehouder en minder vanuit het perspectief van de overheid (handhaver).
- Een deel van de benodigde invoergegevens van de Kringloopwijzer geborgd is en een deel niet geborgd is. In de rapporten wordt gesteld dat 95% van de invoergegevens is geborgd, maar de onderbouwing van dit percentage ontbreekt.
- De niet-geborgde invoergegevens zijn relevant voor circa 40-60% van de melkveebedrijven en kunnen een relatief groot effect hebben op de berekende mestproductie van een bedrijf. Voor deze bedrijven is de KringloopWijzer nu onvoldoende geborgd bij gebruik als instrument voor verantwoording ten aanzien van de mestproductie en het mestoverschot van een melkveebedrijf.
- Beantwoording van de vraag "Zijn de signaleringen, grenswaarden, en kruisverbanden in de KringloopWijzer voldoende robuust om het invullen van onjuiste data te voorkomen" is niet mogelijk, omdat in de rapporten niet wordt beschreven wat de effecten zijn van deze 'automatische correctiefunctie'.
- De database van de Kringloopwijzer maakt gebruik van de nu mogelijke, beschikbare, onafhankelijke gegevensbronnen. Verbeteringen zijn mogelijk met betrekking tot de certificering van bemonsteringsnemers, de vastlegging van de GPS-coördinaten van de bemonsteringsplekken van bodem, ruwvoer en mest, en de rapporten of verslagen van analyselaboratoria.
- De invoergegevens beweidingsuren, percentage klaver in grasland, aankoop ruwvoer en bijproducten, verkoop ruwvoer en aankoop strooisel zijn niet goed geborgd. Er zijn voornamelijk geen eenvoudige alternatieve controle-instrumenten beschikbaar voor deze invoergegevens op bedrijfsniveau.
- Onafhankelijke reviews door externe deskundigen kunnen bijdragen aan de wettelijke bewijskracht van databronnen.

De CDM beveelt aan om de borging van relevante invoergegevens te verbeteren, bij gebruik van de KringloopWijzer voor beleidsdoeleinden.